

Faktaark

Skogbruk og virksomhetsvurdering

Regjeringen foreslår at grensen for når skog skal regnes som virksomhet (næring) i skattemessig forstand, frigjøres fra en grense ved 3- 5 kubikkmeter årlig tilvekst («husbehovsskog»), som ofte blir praktisert. I stedet skal skatterettens alminnelige prinsipper gjelde.

Gjeldende lovgivning

Skattelovgivningen inneholder ingen særskilte regler for når en aktivitet skal klassifiseres som virksomhet (næring). Vurderingen er basert på et konkret skjønn. Sentrale vilkår er at aktiviteten er egnet til å gi overskudd, tar sikte på å ha en viss varighet, har et visst omfang og drives for skattyterens regning og risiko. For skogbruk har ligningspraksis vært slik at grensen for såkalt husbehovsskog (tilvekst opp mot 5 kubikkmeter per år) ofte har vært ansett som nedre grense for virksomhet. Det foreligger likevel avgjørelser der ligningsnemnder har lagt til grunn at tilvekst betydelig over dette ikke har vært grunnlag for virksomhet.

Regjeringens forslag

For skog, som for annen økonomisk aktivitet, bør de alminnelige prinsippene legges til grunn for virksomhetsvurderingen. Virksomhetsvurderingen for skog bør derfor frigjøres fra grensen ved husbehovsskog. I stedet bør vurderingen skje på bredt grunnlag.

Skattedirektoratet kan gi veiledende retningslinjer, herunder hvilken nyttbar tilvekst som i utgangspunktet skal anses å gi grunnlag for virksomhet. I brev til departementet har direktoratet redegjort for at skog med årlig nyttbar tilvekst opp til 100 kubikkmeter normalt ikke oppfyller kravene til virksomhet, mens skog med nyttbar tilvekst over 200 kubikkmeter normalt gjør det. Direktoratet ser for seg at retningslinjene kan ta utgangspunkt i at når den nyttbare tilveksten ligger mellom 100 og 200 kubikkmeter i året, kan de øvrige momentene i en totalvurdering i større grad være utslagsgivende. Departementet mener Skattedirektoratets vurderinger danner et godt utgangspunkt for utvikling av retningslinjer for virksomhetsvurdering av skog basert på skatterettens alminnelige prinsipper.

Virkningene av endret virksomhetsvurdering

Inntekter fra skog som ikke oppfyller kriteriene for virksomhet, beskattes som kapitalinntekt, det vil si at de ikke omfattes av beskatningen av personinntekt.

Regjeringen foreslår å avvikle det særskilte gevinstskattefritaket ved familieoverdragelser av alminnelig gårdsbruk og skogbruk. Det innebærer at gevinst ved overdragelse av skog innen familien mot vederlag vil bli skattepliktig, med mindre det dreier seg om skog i næring som kan følge regelen om kontinuitet ved generasjonsskifte (gavesalgsregelen), jf. skatteloven § 9-7 sjette ledd. Ved salg i næringsvirksomhet til arveberettiget familiemedlem kan selger velge ikke å skatte av eventuell gevinst mot at kjøper overtar selgers skattemessige verdier. Når det stilles strengere krav for at aktivitet i skogen skal anses som virksomhet, vil det bli færre selgere som kan benytte denne muligheten. Ved slike salg vil imidlertid skatt på gevinst begrenses til skatt på ordinær kapitalinntekt (25 prosent med Regjeringens forslag). Skogeiere utenfor virksomhet vil med andre ord få skatt på alminnelig inntekt på gevinst både ved salg i og utenfor familien. Som følge av dette vil noen flere skogeiendommer kunne komme for salg i det åpne markedet.

Skogbruk og jordbruk som hver for seg oppfyller virksomhetskriteriene, skal fortsatt vurderes som egne virksomheter. Der vilkårene for virksomhet ikke er oppfylt for jordbruks- og skogbruksaktiviteter når de blir vurdert hver for seg, skal skogbruk og jordbruk vurderes samlet ved spørsmål om det drives virksomhet eller ikke. Skog som ikke i seg selv blir ansett for å være virksomhet, men hvor skogen sammen med jordbruksdriften blir vurdert å være virksomhet, skal fortsatt være omfattet av ordningen med gjennomsnittsligning.

Det er et vilkår for gjennomsnittsligning at skogsaktiviteten anses som virksomhet («skogbruk») i skattemessig forstand. For skog som fra 2016 ikke lenger skal gjennomsnittslignes som følge av endret virksomhetsklassifisering, vil det være behov for å regulere nærmere hvordan gjennomsnittsligningen skal avvikles. Departementet foreslår nærmere regler for dette.

Økonomiske og administrative konsekvenser

På usikkert grunnlag anslås endret virksomhetsavgrensning for skog å medføre et provenytab for staten på om lag 20 millioner kroner påløpt og bokført i 2016. En økt grense for virksomhetsklassifisering vil gi enklere rapportering til skattemyndighetene for mange skogeiere. Omleggingen vil også føre til at mange små skogeiere ikke lenger skal gjennomsnittslignes eller omfattes av beregning av personinntekt på næringsinntekt. Også dette vil være en forenkling.

For ytterligere informasjon se Prop. 1 LS (2015–2016) punkt 6.3.